

ABD Dışişleri Bakanlığı Gülen'i bakın nasıl tanımladı

14 Mart PerŐembe 2019 09:39

Raporda, Fethullah Gülen'e "din adamı" tanımlaması yapılması dikkat çekti.

ABD Dışişleri Bakanlığı her yıl yayınladığı ve ölkelere göre insan hakları uygulamaları ve koŐullarının incelendiği insan hakları raporunu açıkladı.

Raporda, Fethullah Gülen'e "**din adamı**" tanımlaması yapılması dikkat çekti.

Raporun Türkiye bölümünde 15 Temmuz darbe girişiminin gerçekteŐtiĐi 2016 yılında ölkenin önemli siyasi deĐiŐim yaŐadıĐı, hükümetin olağanüstü hal kararlarını ve yeni terörle mücadele yasalarını kullanarak terör bağlantılı gerekçelerle binlerce polis ve askeri personeli görevden aldığı belirtildi. Türkiye'de gözaltına alınan ABD Konsolosluğu çalışanları, serbest bırakılan rahip Brunson, TSK'nın Afrin operasyonu, yurtdışındaki "FETÖ" operasyonları, seçim sürecinde medya özgürlüğü de rapora girdi.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın ölkeler ve bölgelere göre yayınladığı raporu resmi olarak Dışişleri Bakanı Mike Pompeo açıkladı. Raporun Türkiye bölümünde 15 Temmuz darbe girişiminin ardından ilan edilen olağanüstü halin 2 yıl sürdüğü, 19 Temmuz'da sona erdiği ancak OHAL'in Türkiye toplumu ve kurumları üzerinde geniş kapsamlı etkileri olduğu, pek çok temel özgürlüklerin kullanılmasını sınırladığı vurgulandı.

Amerika'nın Sesi'nde yer alan habere göre; raporda "130 binden fazla memurun görevden alındığı, tutuklandığı ya da cezaevine konulduğu, darbe giriŐiminden bu yana 1500'den fazla sivil toplum kuruluşunun terör bağlantılı gerekçelerle,

özellikle hükümet tarafından darbe girişimini planlamakla suçlanan ve Türk hükümetinin (FETÖ) Fethullahçı Terör Örgütü olarak nitelediği din adamı Fethullah Gülen ve hareketiyle bağlantılı oldukları gerekçesiyle kapatıldığı" ifadesi yer aldı.

Raporda, Türkiye'deki insan hakları sorunları arasında "keyfi infaz, gözaltında şüpheli ölümler, işkence, muhalefetteki milletvekilleri, avukatlar, gazeteciler, yabancı ülke vatandaşları, ABD'nin Türkiye misyonunda görevli 3 Türk çalışan dahil on binlerce kişinin terör gruplarıyla bağlantılı oldukları gerekçesiyle keyfi şekilde gözaltına alınması, seçimle göreve gelen yetkililerle akademisyenlerin gözaltına alınması, bazı medya kuruluşlarının kapatılması, hükümetin politikalarını ya da yetkilileri eleştiren kişilerin yargılanması, internet sitelerinin ve bazı içeriklerin engellenmesi, toplanma özgürlüğüne ciddi sınırlama getirilmesi, kadınlara ve LGBTI bireylerine ve diğer azınlık gruplarına yönelik şiddet" sayıldı.

Raporda güvenlik güçleri ve terör örgütü PKK ve bağlantılı gruplar arasında çatışmaların yıl boyunca devam ettiği ancak çatışma düzeyinin önceki yıllara kıyasla daha düşük seyrettiği, çatışmaların güvenlik güçlerinin, PKK teröristlerinin ve bilinmeyen sayıda da sivillerin ölümü ve yaralanmasıyla sonuçlandığı belirtildi.

Raporda "Hükümetin güneydoğuda PKK terör örgütüyle mücadeleyle bağlantılı olarak sivil can kayıplarına katkıda bulunduğu ilişkin güvenilir iddialar vardı. Türkiye İnsan Hakları Vakfı'na göre Doğu ve Güneydoğu'da PKK bağlantılı çatışmalarda yılın ilk 11 ayında 33 sivil, 185 güvenlik gücü mensubu ve 311 PKK militanı öldürüldü. İçişleri Bakanlığı'na göre 30 Ekim itibarıyla güvenlik güçleri 1451 PKK mensubunu öldürdü. İnsan hakları grupları hükümetin güneydoğuda PKK'yla mücadelede sivilleri korumak için yetersiz önlem aldığını belirtti" ifadeleri kullanıldı.

Raporda PKK'nın da hükümetin güvenlik güçlerine ve bazı durumlarda da sivillere yönelik saldırılarını sürdürdüğü belirtildi. 19 Mart'ta PKK'lı teröristlerin Bitlis'te bir köylüyü öldürdüğü ve 4 kişiyi yaraladığı olayla, 4 Ekim'de sekiz Türk askerinin EYP saldırısında hayatını kaybettiği saldırıya atıfta bulunuldu. Bu saldırının son iki yılda bir PKK saldırısında tek seferde yaşanan en ağır kayıp olduğu belirtildi.

"ZEYTİN DALI HAREKATI" DA RAPORDA

Türkiye'nin Suriye toprakları içerisinde düzenlediği operasyonlar da ABD Dışişleri Bakanlığı'nın raporuna girdi. Ocak ayında TSK'nın Afrin'de başlattığı Zeytin Dalı Operasyonu sırasında "BM, Uluslararası Af Örgütü, İnsan Hakları İzleme Örgütü dahil sahada olmasalar da uluslararası gözlemcilerin TSK'nın ve onun desteklediği silahlı muhalif grupların sivil can kaybına yol açtığı, hastanelerin vurulduğu, koruma altında olan kültürel anıtların hedef alındığını bildirdiği" belirtildi. "Bu kurumlar Türk birliklerinin operasyonun ilk günlerinde sivilleri korumak amacıyla bazı durumlarda gerekli önlemleri almamış olabileceğini bildirdi" denildi.

Hükümetin Afrin operasyonunun uluslararası hukuka uygun şekilde yürütüldüğünü ve ordunun operasyon boyunca sivil can kaybından kaçınmaya özen gösterdiğini söylediği belirtildi.

YURTDIŞINDAKİ "FETÖ" OPERASYONLARI

Raporda yurtdışındaki Fethullah Gülen bağlantılı kişilerin yakalanıp Türkiye'ye getirildiği operasyonlar da yer aldı. Raporda şu ifadeler yer verildi:

"Hükümet Fethullah Gülen destekçileri için kullandığı ve 'FETÖ' olarak adlandırdığı grubun üyelerini yakalamak için dünya çapında bir çaba başlattı. Temmuz ayında Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) 18 ülkede 100'den fazla "FETÖ" üyesinin getirilmesini sağladığını doğruladı. Bazı durumlarda işbirliği yapan hükümetler aranan kişileri normal süreci işletmeden sınır dışı etti. Örneğin Turan ve Meydan Televizyonları iki Türk vatandaşının Şubat ayında gerekli süreçten geçmeden Azerbaycan'dan Türkiye'ye götürüldüğünü bildirdi. Kyivpost.com adlı internet sitesi 16 Temmuz'da yayınladığı haberde 12 ve 15 Temmuz'da MİT'in Ukrayna'dan 'FETO' üyesi olduğu iddia edilen iki kişinin getirildiğini ve bir Türk hükümet yetkilisinin Ukrayna güvenlik servisine yardımlarından dolayı teşekkür ettiğini bildirdi."

Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) geçen yıl Mart ayı sonlarında altı şüpheliyi Kosova yetkilileriyle işbirliği yaparak Kosova'dan getirildiğine atıfta bulunuldu.

İŞKENCE İDDIALARI

Raporun işkence ve kötü muamele bölümünde anayasa uyarınca işkencenin ya da kötü muamelenin yasak olduğunu ancak buna rağmen bazı hükümet güçlerinin bu taktikleri uyguladığına ilişkin haberlerin olduğu belirtildi.

Raporun bu bölümünde BM'nin işkence konularıyla ilgilenen raportörü Nils Melzer'in 27 Şubat'ta "Gülen hareketiyle ya da PKK ile bağlantılı olduğundan şüphelenilen çok sayıda kişinin zorla itirafta bulunmalarını ya da başkalarını suçlamalarını sağlamak amacıyla sert sorgu tekniklerine maruz kaldıkları ya da işkence gördüklerine ilişkin iddialardan kaygı duyduğu" sözleri hatırlatıldı. Raportörün sorgularda ağır darp, elektrik şoku, buzlu su, uykusuz bırakma, tehdit, hakaret ve cinsel saldırı gibi tekniklerin kullanıldığı tespitine varıldığı belirtildi. "Raportör yetkililerin bu iddiaları soruşturmak ya da sorumlu kişilerin hesap vermesini sağlamak için ciddi önlem almamış gibi görüldüğünü söylüyor" ifadesi kullanıldı. Hükümetinse iddialar karşısında işkenceye karşı sıfır tolerans politikasının izlendiği yönünde açıklama yaptığı kaydedildi.

"15 TEMMUZ'UN ARDINDAN CEZAEVLERİ KALABALIKLAŞTI"

Türkiye’de cezaevlerinin pek çok açıdan fiziksel koşullar gözetildiğinde uluslararası standartları genel olarak karşıladığı belirtildi. Ancak özellikle “15 Temmuz darbe girişiminin ardından kitlesel şekilde yapılan gözaltılar sonrası cezaevlerinin kalabalıklaştığı ve bunun sonucunda sağlık hizmetlerine yeterli erişim eksikliğinin baş gösterdiği” tespiti paylaşıldı.

Raporda olağanüstü hal uyarınca yetkililerin herhangi bir suçlama olmaksızın bir kişiyi 14 gün gözaltında tutabildiği ve insan hakları örgütlerinin bir kişinin herhangi bir suçlama olmadan bu kadar uzun süre tutulmasının işkence riskini arttırdığı konusunda endişelerini dile getirdiği belirtildi.

Raporda bazı avukatların özellikle PKK ya da Gülen Hareketi bağlantılı olmakla suçlanan kişileri savunmakta tereddüt ettiği, avukatların hükümetin tepkisiyle karşılaşma ya da yargılanma korkusuyla bu davalara bakmaktan çekindikleri kaydedildi.

RAHİP BRUNSON VE SERKAN GÖLGE DAVALARI

Raporda Türkiye’de terör suçlamalarıyla gözaltına alınan ABD vatandaşları ve Amerikan diplomatik misyonunun Türk çalışanları da yer aldı. Çifte vatandaş olan eski NASA çalışanı Serkan Gölge’ye yönelik suçlamaların terör örgütü (“FETO”) üyeliğinden terör örgütüne destek suçlamasına düşürüldüğü, cezaevinde kalmaya devam eden Serkan Gölge’nin temyiz sürecinde olduğu hatırlatıldı.

2016 yılında ABD vatandaşı rahip Andrew Brunson’ın silahlı terör örgütüne üye olmak, casusluk ve devleti devirmeye çalışmak suçlarından gözaltına alındığı, iddianamenin gözaltına alınmasından 17 ay sonra hazırlandığı belirtildi. Raporda 12 Ekim günü İzmir’de görülen davada rahip Brunson’ın suçlu bulunup 3 yıl 1 ay ve 15 gün hapis cezasına çarptırıldığı ve mahkemenin daha sonra Brunson’ın cezaevinde bulunduğu süreyi göz önünde bulundurarak seyahat yasağının kaldırıldığı ve sonrasında da Brunson’ın Türkiye’den ayrılmasının mümkün olduğu belirtildi.

“TERÖR VE ULUSAL GÜVENLİK TEHDİDİ KAVRAMLARININ TANIMI GENİŞ”

Raporda savcıların terör ve ulusal güvenliğe yönelik tehditler konusunda geniş bir tanım kullandığı belirtildi. Yıl sonu 10 HDP milletvekilinin ve 46 HDP’li belediye başkanının cezaevine konulduğu ifade edildi. Eski HDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş’ın da 2016 yılından bu yana cezaevinde olduğu belirtildi.

Raporda “Yetkililer terörle mücadele yasalarını insan hakları aktivistleri, medya kuruluşları, PKK sempaticileri olduğundan şüphelenilen kişiler, Gülen hareketi üyesi olduğu iddia edilen kişilere karşı geniş bir şekilde kullandı. İnsan hakları örgütleri gözaltında bulunan pek çok kişinin terörle doğrudan bağlantısının bulunmadığını, bu kişilerin eleştirel sesleri susturmak ya da siyasi muhalefeti zayıflatmak amacıyla gözaltına alındıklarını iddia ediyor” ifadeleri kullanıldı.

BASIN VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

Raporun basın özgürlüğü bölümünde Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ)’nin ve Sınır Tanımayan Gazeteciler’in Türkiye’yle ilgili verilerine yer verildi. CPJ’ye göre Aralık ayı itibariyle 73 gazetecinin cezaevinde olduğu, bilinmeyen sayıda gazetecinin de Türkiye dışında olduğu ve tutuklanma korkusuyla bu gazetecilerin ülkelerine dönmediği belirtildi.

Türkiye’de bireylerin devleti ya da hükümeti kamuoyu önünde dava ya da soruşturma açılması riski olmadan eleştiremediği vurgulandı.

Türkiye’de ana akımda yazılı ve görsel basının hükümet yanlısı medya şirketleri tarafından kontrol edildiğinin altı çizildi. “Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü’ne göre Mart ayında Doğan Medya Grubu’nun hükümet yanlısı Demirören Grubu’na satılmasıyla hükümet en çok izlenen televizyon kanalları ve en çok okunan gazetelerin yüzde 90’ının yönetiminde güç sahibi oldu” ifadesi yer aldı.

SEÇİM KAMPANYALARI VE SİYASİ KATILIM

Türkiye’de başkanlık sistemine geçilmesi sonrası cumhurbaşkanlığı seçiminin hükümete temel hakların ve özgürlüklerin sınırlanması konusunda geniş yetkiler veren olağanüstü hal koşullarında yapıldığı vurgulandı.

“Çoğu aday genel olarak 24 Haziran seçimleri öncesinde seçim kampanyalarını yapabildi. Ancak HDP’nin aday seçimi kampanyası sırasında cezaevindeydi. İyi Parti lideri de fiili bir medya ambargosuyla karşı karşıyaydı. AGİT seçimlerin Cumhurbaşkanı ve iktidardaki parti lehine olan bir ortamda yapıldığını belirtti” değerlendirmesine yer verildi.

“Adaylara yönelik medya yayınları cumhurbaşkanı ve iktidardaki partiden yanaydı. Örneğin bir RTÜK üyesine göre 14-30 Mayıs tarihleri arasında TRT Cumhurbaşkanı Erdoğan’la ilgili 67 saat, CHP aday Muharrem İnce ile ilgili 7 saat, İYİ Parti lideri Meral Akşener ile ilgili 12 dakika, Saadet Partisi lideri Temel Karamollaoğlu ile ilgili 8 dakika, HDP aday Selahattin Demirtaş ile ilgili sıfır dakika yayın yaptı” ifadeleri kullanıldı.

Pek çok muhalefet partisinin destekçileriyle bağlantı kurabilmek için sosyal medyayı kullandığı vurgulandı.

İŞÇİLERİN ÇALIŞMA KOŞULLARI

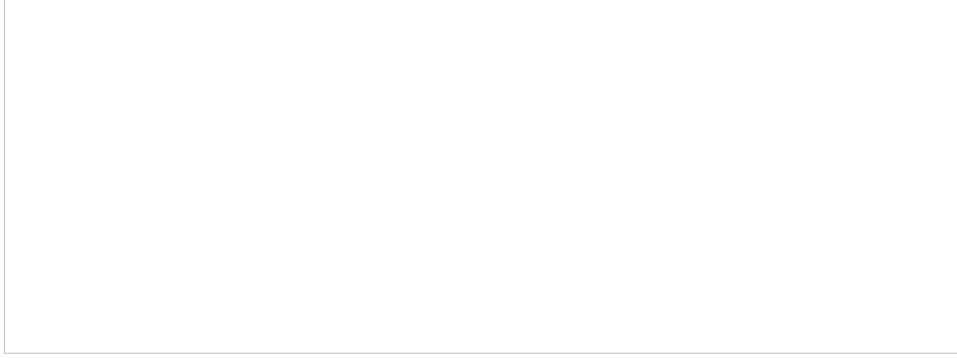
ABD Dışişleri Bakanlığı’nın raporunda İstanbul’un yeni havalimanı inşaatında çalışan işçilerin 14 Eylül’de güvenli olmayan çalışma koşullarını ve ödenmeyen ücretleri protesto için yürüyüş düzenlediği hatırlatıldı. “Resmi hükümet istatistikleri

havalimanı projesinde 27 işçinin hayatını kaybettiğini belirtirken bazı sendikalar bu sayının daha yüksek olduğunu iddia ediyor” denildi.

Polisin işçilerin yürüyüşüne engel olduğu ve yaklaşık 500 işçinin de gözaltına alındığı, bu işçilerin çoğunun daha sonra serbest bırakıldığı ancak 31'inin hala gözaltında olduğu belirtildi. İnsan Hakları İzleme Örgütü'ne göre eyleme katılan bazı işçilerin kovulduğu ve havalimanı inşaat alanında da yoğun polis varlığı olduğu belirtildi.

Raporda "DİSK'e göre OHAL'de hükümet ulusla güvenliğe risk oluşturduğu gerekçesiyle yedi grevi yasakladı, 15 grevi de askıya aldı" tespiti de yer aldı.

Odatv.com

abd

rapor

fethullah gülen

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VIDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

